

Sygn. akt IX U 2173/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Olszowska
Protokolant:	Dagmara Mazurkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 06 grudnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania **D. P. i M. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych D. P. i M. S.

o podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania D. P. i M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 09 września 2016r. Nr (...) znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż M. S. jako pracownik u płatnika składek D. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 14 stycznia 2016r.
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz D. P. i M. S. kwoty po 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 2173/16

1.UZASADNIENIE

Decyzją z 9 września 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 83 ust.1, art. 36, art. 6 ust.1 pkt 5, art. 13 pkt 4, art.14 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że ubezpieczona M. S., jako pracownik u płatnika składek D. P. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz chorobowemu od 14.01.2016r.

Zdaniem organu rentowego zebrany w sprawie materiał daje podstawy do uznania, że zawarta umowa o pracę była czynnością pozorną, gdyż płatnik w rzeczywistości nie stworzył stanowiska pracy, a tym samym ubezpieczona nie świadczyła pracy. Zdaniem organu rentowego zgłoszenie M. S. do ubezpieczenia chorobowego dotyczyło umożliwienia korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Odwołania od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona oraz D. P., którzy domagali się zmiany decyzji i objęcie ubezpieczeniem społecznym M. S. od 14.01.2016r. Wskazali, że M. S. 14 stycznia 2016r. zawarła umowę o pracę i faktycznie podjęła pracę i wykonywała ją pod kierownictwem pracodawcy. Wskazali, że ubezpieczona wykonała następującą pracę: uruchamianie i zamykanie projektów, które zostały powierzone, tworzenie projektów graficznych, m.in. projektowanie interfejsu graficznego, projektowanie stron oraz elementów graficznych na potrzeby serwisu graficznego, serwisów internetowych, projektowanie grafiki do animacji, retuszowanie zdjęć o graficzna obróbka fotografii, projektowanie materiałów reklamowych. Wskazali, że pracę M. S. nadzorował pracodawca, a praca była wykonywana w firmie (...) w Ż. przy ul. (...) i płatnik składek przekazywał na rzecz M. S. wynagrodzenie. Odwołujący wnieśli o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prace swego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

M. S., urodzona (...), ma wykształcenie wyższe – jest mgr sztuki. Ukończyła studia na Wydziale Artystycznym o kierunku grafika.

Jest zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. w Ż. jako handlowiec od 2013r.

Płatnik składek D. P. prowadzi działalność gospodarczą (...) D. P. w Ż. w zakresie tworzenia stron internetowych, produkcji anten do internetu bezprzewodowego, wynajmu wózków, udzielania pożyczek. D. P. zatrudnia jednego pracownika – M. S.. W 2016r. zatrudniał innego pracownika, którego praca polegała na odbieraniu korespondencji, skanowaniu jej i przekazywaniu mu drogą mailową, gdyż wtedy przebywał za granicą. Równocześnie D. P. prowadzi 5 różnych firm. Jest także udziałowcem Spółki (...) Sp. z o.o.

Przychód ze wszystkich działalności D. P. wyniósł za 2016r. 3,3 mln zł plus ponad 2 mln zł niewypłaconej jeszcze dywidendy.

Spółka (...) zleca projekty graficzne firmom zewnętrznym, w tym firmie (...). Koszt pracy grafika na godzinę wynajętego od innych firm to 100-200 zł na godzinę.

D. P. postanowił zatrudnić w firmie (...) M. S. jako grafika na wyłączność, gdyż jej kwalifikacje są bardzo wysokie i taka forma zatrudnienia była dla niego tańsza.

Odwołująca posiada doświadczenie zawodowe w pracy grafika. Pracowała jako grafik i ilustrator w firmie (...) w 2012r. Miała także doświadczenie jako grafik komputerowy. Już będąc na studiach pracowała w programach, które wykorzystuje w pracy firmie (...) – E., Ilustrator, F..

D. P. zaproponował M. S. pracę w połowie wymiaru czasu pracy w firmie (...) za wynagrodzeniem w wysokości 10.017,33zł brutto, co w przeliczeniu na godzinę wynosi 88zł. Umowa o pracę została zawarta 14.01.2016r.

M. S. na podstawie umowy o pracę z 14.01.2016r. pracowała rzeczywiście w piątki, soboty i niedziele w siedzibie firmy w Ż., która równocześnie jest miejscem zamieszkania D. P..

W Spółce (...) pracowała w dni powszednie w godzinach od 8.00 do 16.00, a w (...) w piątki po 16.00 oraz weekendy. Przejazd z pracy z firmy (...) do miejsca pracy (...) zajmował odwołującej od 5 do 10 min. Obecnie M. S. pracuje w (...) w godzinach od 16.00 do 20.00 od poniedziałku do piątku.

W Spółce (...) nie ma takiej potrzeby żeby na stałe pracował grafik.

Do obowiązków M. S. należało projektowanie ulotek, katalogów, stron internetowych, montowanie zdjęć, tworzeniem grafiki 3D, projektowanie opakowań. Odwołująca w 2016r. wykonała min. projekty graficzne katalogu produktów dla Spółki (...) (14 stron), W. S. for Internet (...) Provider (18 stron), opakowania produktu – T. N. 300 E. S. Router, model 831 N.

D. P. nadzorował pracę M. S. na bieżąco, stale uczestniczył w procesie tworzenia projektów, wydawał polecenia, udostępniał wszelkie materiały niezbędne do wykonywania pracy. Dzięki temu, że odwołująca wykonywała pracę w miejscu zamieszkania D. P. prace posuwały się sprawnie, D. P. mógł na bieżąco korygować wykonywane projekty.

M. S. zawierając umowę o pracę z firmą (...) nie wiedziała, że jest w ciąży. O tym fakcie dowiedział się na początku lutego 2016r..

Od 29 lutego odwołująca stała się niezdolna do pracy. W trakcie ciąży nie pracowała, przyjmowała leki na podtrzymanie ciąży. To była druga ciąża odwołującej – pierwszej ciąży nie dotrzymała, wobec tego lekarz zdecydował o L4 dla odwołującej. Odwołująca wykonuje pracę przed komputerem zarówno w firmie (...) jak i firmie (...).

Odwołująca otrzymała wynagrodzenie za pracę za styczeń i luty 2016r.

Po urlopie macierzyńskim wróciła do pracy 11 września 2017r. i od tej pory nadal pracuje na półtora etatu w firmie (...). W październiku 2017r. dokończyła katalog na Hiszpanię, wykonała także baner, a następnie w listopadzie 2017r. wykonała opakowania R..

Ojcem dziecka M. S. jest D. P.. Odwołująca nie była i nie jest w związku formalnym ani nieformalnym z D. P., sama wychowuje dziecko.

Ubezpieczona przy podejmowaniu zatrudnienia u płatnika składek przeszła wstępne badania lekarskie.

Dowód: akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonej, katalog produktu z (...)r., wydruki plików komputerowych oraz katalogi produktów dołączonych do pisma procesowego z 30.05.2017r., zdjęcia stanowiska pracy ubezpieczonej, skrócony akt urodzenia O. P., opakowania U. L., katalog dla potrzeb targów w Hiszpanii, zdjęcia z targów w G. z banerem, wydruk projektu graficznego R., zeznania świadków W. W. i S. P. złożone na rozprawie 28.06.2017r., protokół elektroniczny rozprawy k. 39 a.s., zeznania M. S. i D. P. z złożone na rozprawie 6.12.2017r., protokół elektroniczny rozprawy k. 61 a.s.

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i przekonywujący, przez co mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołania ubezpieczonej i płatnika składek zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz. U. z 2017r., poz. 1778), zwanej dalej Ustawą, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązkowym ubezpieczeniom pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania (art. 13).

Jak stanowi art. 22 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Umowa o pracę określa strony umowy, rodzaj umowy, datę jej zawarcia oraz warunki pracy i płacy w szczególności wynagrodzenie za pracę odpowiadające rodzajowi pracy ze wskazaniem składników wynagrodzenia oraz wymiar czasu pracy – art.29 § 1 kp.

Organ rentowy, wydając decyzję o podleganiu ubezpieczonej ubezpieczeniom społecznym w tytule zatrudnienia u płatnika składek, podważył umowę łączącą strony w zakresie faktycznego wykonywania pracy przez ubezpieczoną.

Zatem kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy stan faktyczny ustalony w tej konkretnej sprawie, a wynikający z zeznań świadków, ubezpieczonej i płatnika składek, jak również z dowodów z dokumentów, pozwala na uznanie, że umowa o pracę z dnia 14.01.2016r. zawarta między płatnikiem składek – T. (...) D. P. w Ż. a ubezpieczoną M. S., jest czynnością prawną pozorną - tak jak to twierdzi organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji – czy też nie i jakie są tego przyczyny.

W tym miejscu trzeba wskazać, że pozorność oświadczenia woli (art. 83 § 1 k.c.) została potraktowana przez ustawodawcę jako wada oświadczenia woli, nie dotyczy więc oświadczeń wiedzy. Jest to jednak wada szczególnego rodzaju, bo dotycząca oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozoru drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza. (tak - Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 1971r., II CR 250/71, nie publikowany).

Z kolei w wyroku z dnia 23 czerwca 1986r., I CR 45/86 (nie publikowanym) Sąd Najwyższy zdefiniował pozorność jako „wadę oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony zgodne są co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych”. Nie można też przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadomie to przyjmował (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002r., Nr 21, poz. 527).

Należy też podnieść, iż uznanie że umowa o pracę zawarta z kobietą w ciąży jest pozorna, prowadziłoby do wprowadzenia w praktyce zakazu zawierania umów o pracę z ciężarnymi, co byłoby sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy określoną w art. 11³ k.p. wprowadzającym zakaz jakiejkolwiek dyskryminacji w stosunkach pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 kwietnia 1999r., III AUa 49/99, OSA z 2000r., z. 3, poz. 11).

Przechodząc od powyższych rozważań na grunt tej konkretnej sprawy trzeba więc wspomnieć, iż postępowanie przeprowadzone przez Sąd w żadnym wypadku nie wykazało, że umowę o pracę zawartą przez płatnika składek a ubezpieczoną uznać można za czynność prawną pozorną.

W niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisu art. 22 § 1 k.p., ponieważ ubezpieczona zobowiązała się i świadczyła pracę określoną w umowie o pracę na rzecz pracodawcy, pod kierownictwem pracodawcy, za co miała otrzymywać ustalone w umowie o pracę wynagrodzenie. W takiej sytuacji niewątpliwie posiadała status pracownika, zaś zawarta w dniu 01 lipca 2014r. między stronami umowa o pracę nie może być uznana za czynność prawną pozorną (art. 83 § 1 k.c.), bądź też sprzeczną z prawem lub mającą na celu obejście prawa (art.58 § 1 k.c.), co w konsekwencji powodowałoby jej nieważność.

Organ rentowy będący stroną tego procesu w toku postępowania nie wykazał, by jego twierdzenia, zawarte w zaskarżonej decyzji i jej uzasadnieniu polegają na prawdzie a nie stanowią jedynie jednej z szeregu możliwych wersji – w tym przypadku korzystnej dla organu rentowego.

Utworzenie konkretnego stanowiska i zatrudnienie pracownika celem realizacji zadań przypisanych do tego stanowiska leży w sferze samodzielnych decyzji pracodawcy, który ponosi wszelkie konsekwencje wynikające z podjętej decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2006r., sygn. akt III AUa 577/05, Prawo Pracy z 2006r., Nr11, poz. 41).

Ponadto w opinii Sądu ubezpieczona posiadała wystarczające kwalifikacje do pracy u odwołującego, w sytuacji legitymowania się wyższym wykształceniem na kierunku grafika, znajomością graficznych programów komputerowych, gdy nadto ubezpieczona miała już doświadczenie zawodowe w pracy w tej dziedzinie.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, iż u płatnika składek, w momencie zawierania umowy o pracę z ubezpieczoną, istniała potrzeba pracy grafika komputerowego, a zatrudnienie ubezpieczonej na wyłączność za wynagrodzeniem około 10 tys. brutto miesięcznie, było opcją najtańszą dla płatnika składek, gdy za pracę wynajętych grafików z innych firm musiałby zapłacić do 200 zł za godzinę takiej pracy. Nadto miejsce i warunki pracy ubezpieczonej w ramach zawartej umowy o pracę z płatnikiem - wykonywanie pracy w domu płatnika składek w weekendy, przy stałej współpracy z płatnikiem, gwarantowały bardzo dobre i szybkie efekty tej pracy, które płatnikowi składek przynosiły wymierne korzyści ekonomiczne.

Ubezpieczona od dnia zawarcia umowy faktycznie swą pracę wykonywała, co wykazało postępowanie dowodowe. W momencie zawarcia umowy była zdolna do wykonywania takiej pracy, co potwierdza zaświadczenie lekarskie – wstępne badanie lekarskie.

Ubezpieczona nadal jest zatrudniona u płatnika składek, w tym samym charakterze, na tych samych warunkach i po zakończonym urlopie rodzicielskim powróciła do tej pracy.

Za takim przyjęciem przemawiają zeznaniom słuchanych w sprawie świadków, ubezpieczonej i płatnika składek, którym Sąd w pełni dał wiarę, ponieważ są one przekonywujące, logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają przedstawiając łącznie rzeczywisty przebieg pracy i zakres obowiązków ubezpieczonej, a także przyczyny zatrudnienia ubezpieczonej, ponadto znajdują potwierdzenie w powołanej w sprawie dokumentacji.

Bez znaczenia natomiast, zdaniem Sądu, pozostaje fakt, iż ojcem dziecka ubezpieczonej jest jej pracodawca – D. P., przy jednoznacznym ustaleniu faktycznego wykonywania przez ubezpieczoną pracy, o której mowa powyżej.

Reasumując: według oceny Sądu 14 stycznia 2016r. doszło do zawarcia między płatnikiem składek a ubezpieczoną umowy o pracę, która na pewno nie była czynnością prawną pozorną w rozumieniu art. 83 § 1 k.c., a tym samym nieważną, a przyczyny takiego stanowiska zostały omówione wcześniej.

Mając powyższe na uwadze, z mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję jak w pkt 1 sentencji wyroku.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015, poz. 1800) zasądził od organu rentowego kwoty po 180,00zł na rzecz odwołujących tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Maria Olszowska